

Un almăjan uitat - Dumitru Imbrescu

Dumitru Imbrescu s-a născut în Borlovenii Vechi, localitate la poalele Semenicultului, care primește Nergăniul în Almăj, într-o familie de țărani, în anul 1912.

Rămâne orfan de tată la vârsta de șase ani, așa că familia a avut probleme cu școlarizarea copilului. După terminarea școlii primare la Borlovenii Vechi, vine la Gimnaziul de Stat „Principele Carol” din Bozovici, unde intră ca semi-bursier în anul I, anul școlar 1924/1925². După terminarea studiilor gimnaziale și liceale, intră la Facultatea de Litere a Universității din București; îl găsim semnând un manifest legionar în noiembrie 1934, însă nu aderă la această mișcare³.

Participă activ în cadrul Echipelor studențești ale Fundației „Principele Carol” inițiate de Dimitrie Gusti, astfel că în anul 1936 îl găsim la Glimboca. Se căsătorește la București, cu Zina (Zaharina) Apostolescu și ea participă la Echipele studențești ale Fundației „Principele Carol”, la Clopodia, cu care are doi copii (nașii de nuntă fiind familia profesorului Dimitrie Gusti; la nuntă, a avut un taraf din care făcea parte și Maria Tănase).

Practic, începând cu anul 1935, începe activitatea publicistică a lui Dumitru Imbrescu, din păcate, pentru o perioadă prea scurtă de timp, deoarece moare la București, în anul 1945. Primul articol semnat de Dumitru Imbrescu este o recenzie a romanului *Mite*, de Eugen Lovinescu⁴.

În Almăj, nu a fost cunoscut decât sporadic; de exemplu, I. C. Buracu, îl amintește pe: „Dimitrie Imbrescu, din Borlovenii-Vechi, diferite studii de folklor în reviste și ziare”⁵, iar Aurel Bugariu, în *Bibliografia Banatului 1918 -1943*, îl consemnează pe „Dumitru Imbrescu, Fiu al Banatului, funcționar la Fundația Regele Mihai I, cu lucrarea *Popasuri bănățene*, ed. Cercul Bănățenilor”, str. Mântuleasa, nr. 1, București, 1942, 84 pagini”⁶.

După datele pe care le avem, activitatea publicistică propriu-zisă începe în anul 1936, cu câteva recenzii: „Anton B. L. Balotă: *Albanica*”⁷, o carte despre Albania și albanezi și „Dr. Titus Podea, *Transilvania*”⁸, o carte de popularizare a istoriei Transilvaniei.

În același an, publică două materiale legate de participarea sa în cadrul Echipelor studențești ale Fundației „Principele Carol”: *Cantecul lui Mantu la Glimboca*⁹, articol în care, pe lângă prezentarea a celui care a fost Pătru Mantu, analizează mai multe variante ale baladei dedicate acestui răzvrătit din Banatul de munte. Cel de-al doilea material, *Crăciunul în colindă*¹⁰, este dedicat obiceiurilor de colindă, desprinse din

² Anuarul Gimnaziului de Stat „Principele Carol” din Bozovici, CARANSEBEȘ, 1925, TIPARUL TIPOGRAFIEI DIECEZANE

³ Adina Berciu - Drăghicescu, Facultatea de litere a Universității din București, Editura Universității din București, 2013

⁴ D. Imbrescu: Eugen Lovinescu, *Mite*, roman, în *Țara noastră*, anul XIV, nr.846, 6 aprilie 1945

⁵ I.C. Buracu- *Cronica Almăjului*, în *Revista Institutului Social Banat-Crișana*, Anul X, 1942, Timișoara

⁶ Aurel Bugariu, *Bibliografia Banatului 1918 -1943*, în *Revista Institutului Social Banat-Crișana*, Anul XI , 1943, Timișoara

⁷ D. Imbrescu: Anton B. L Balotă : *Albanica*, *Sociologie Românească*, anul I, 1936, nr. 6-7

⁸ Dumitru Imbrescu: Dr. Titus Podea, *Transilvania*, *Sociologie Românească*, anul I, 1936, nr. 10

⁹ D. Imbrescu: *Cantecul lui Mantu la Glimboca*, *Sociologie Românească*, anul I, 1936, nr. 11

¹⁰ Dumitru Imbrescu: *Crăciunul în colindă*, *Sociologie Românească*, anul I, 1936, nr. 12; Materialul este republicat și în *Izvoarașul*, Anul XVII, nr. 11-12, 1938, *Crăciunul în colindă*

materialele culese cu ocazia anchetelor echipelor studențești, dintre care, merită atenție și unele materiale culese din Almăj (Rudăria).

Activitatea publicistică a lui Dumitru Imbrescu continuă la diverse publicații, printre care amintim revista Ramuri din Craiova. Remarcabilă ni se pare activitatea de colaborare la revista Universul literar din anii 1943 și 1944. Abordând tematici diverse, de limbă, estetică literară, rolul artei și culturii chiar în timp de război,

Dumitru Imbrescu realizează și o serie de critici literare, intitulate de el „Portret(e)”, ale unor scriitori de marcă ai literaturii române. Iată spre exemplificare: Matei Caragiale -considerații critice¹¹, Ioan Al.Brătescu - Voinești¹², Alecu Russo¹³, Alexandru Odobescu¹⁴, Calistrat Hogaș¹⁵, Alexandru Vlahuță¹⁶, precum și Goga dramaturg¹⁷ (din subsol aflăm că articolul este un „fragment din lucrarea: «Opera lui Octavian Goga, privire critică și estetică», ce va apare în curând”).

Un număr impresionant de articole cu tematică literară diversă a publicat în Universul literar în anii 1943 și 1944; iată o listă cronologică a acestor materiale care poate fi de folos

specialiștilor din domeniu:

1. Universul literar, anul LII, nr.15, duminică 30 Mai, 1943
Libertatea artei
2. Universul literar, anul LII, nr.23, vineri 20 august, 1943
Autonomia actului de creație
3. Universul literar, anul LII, nr.25, vineri 10 septembrie, 1943
Ambianță și paleativ
4. Universul literar, anul LII, nr.27, joi 30 septembrie, 1943
Importanța estetică a clasicilor
5. Universul literar, anul LII, nr.36, joi 30 decembrie, 1943
Aspecte sociale în literatura românească
6. Universul literar, anul LIII, nr.4, joi 10 februarie, 1944
Banatul în literatură
7. Universul literar, anul LIII, nr.19, luni 10 iulie, 1944
De la efort la progres
8. Universul literar, anul LIII, nr.26, miercuri 20 septembrie, 1944
Dificultăți în cercetarea estetică
9. Universul literar, anul LIII, nr.28, marți 20 octombrie, 1944

¹¹ D.Imbrescu, Matei Caragiale -considerații critice, Universul literar, anul LII, nr.17, duminică 20 Iunie, 1943, dar și în Universul literar, anul LII, nr.21, vineri 30 Iulie, 1943

¹² D.Imbrescu, Ioan Al. Brătescu-Voinești, Universul literar, anul LIII, nr.18, vineri 30 Iunie, 1944

¹³ D.Imbrescu, Alecu Russo, Universul literar, anul LIII, nr.16, sâmbătă 10 iunie, 1944

¹⁴ D.Imbrescu, Alexandru Odobescu, Universul literar, anul LIII, nr.14, sâmbătă 20 mai, 1944

¹⁵ D.Imbrescu, Calistrat Hogaș, Universul literar, anul LIII, nr.12, duminică 30 aprilie, 1944

¹⁶ D.Imbrescu, Alexandru Vlahuță, Universul literar, anul LIII, nr.9, joi 30 martie, 1944

¹⁷ D.Imbrescu, Goga dramaturg, Revista Banatului, Anul IX, Timișoara 1943, nr. 7-9

Problema limbii

10. Universul literar, anul LIII, nr.32, luni 30 octombrie, 1944

Efort și creație

11. Universul literar, anul LIII, nr.32, luni 20 noiembrie, 1944

Natura și diversitatea efortului.

O atenție deosebită trebuie acordată unor materiale care au o legătură directă cu Almăjul deși nu a făcut din aceasta un scop în sine. Mai întâi ne vom referi la o lucrare dedicată preotului doctor Ion Sârbu din Rudăria¹⁹. O lucrare amplă, scrisă cu mult suflet, în care se analizează începând cu locul de baștină al istoricului, întreaga sa operă. Iată ce scria presa vremii despre acest articol: „Într-o forma aleasă și bine pusă la punct, d. Imbrescu evocă figura

lui Ion Sârbu, istoriograful lui Mihai Viteazul și Matei Basarab. Demnă de menționat e lucrarea despre politica externă a Regelui Carol I, în manuscris încă și «care dacă ar fi tipărită ar sluji multora la descifrarea unor noi înțelesuri a evenimentelor ce au precedat războiul mondial». Pentru cei ce se interesează de publicarea acestei lucrări precizăm că se află în posesia surorilor lui Sârbu din comuna Rudăria»²⁰.

Nu în ultimul rând, trebuie amintită și contribuția lui Dumitru Imbrescu la descrierea Banatului și de ce nu, a Almăjului. Astfel, într-un articol, „Munții Semenicului”²¹, el precizează „Locurile dragi care te leagă de clipele îndepărtate ale copilăriei, îți revin întotdeauna cu plăcere pe firul de păianjen al amintirilor. Leagănul unde ai avut cea dintâi viziune a lumii înconjurătoare îți rămâne pentru totdeauna icoana de nepieritoare lumină, spre care te îndeamnă pașii reculegerilor de mai târziu. Legătura indisolubilă dintre sufletul omului și locurile de unde și-a luat zborul pe făgașurile spinoase ale vieții, e o realitate dintre cele mai evidente. Pentru cei ce vin mai ales din marea de lumină a țării îndepărtate, pentru cei ce au pășit în viață din mijlocul naturii binecuvântate, legătura aceasta de suflet nu se poate stinge niciodată, fără ca să lase urme de adâncă și neliniștitoare tristețe. Numai cine și-a călăuzit primii pași prin pajiștea însorită a colinelor, ori sub umbra deasă a codrilor, înțelege cât de tainic sună chemarea evocărilor”.

Singura carte tipărită de Dumitru Imbrescu este „Popasuri bănățene”²². Iată cum este descrisă cartea într-o revistă a vremii²³: „Sunt adunate cinci conferințe ținute la Radio: —Istoricul Doctor Ion Sârbu, — Așezări bănățene, — O nedeie bănățeană, --

¹⁹ D.Imbrescu, Ion Sârbu, în Revista Banatului, anul IX, Timișoara, 1943, nr. 4-6 (Conferință ținută la Cercul Bănățenilor din București)

²⁰ REVISTA ISTORICĂ ROMÂNĂ, MCMXLIII, VOL. XIII, FASC. IV

²¹ D. Imbrescu, Munții Semenicului, în Revista Banatului, anul IX, Timișoara 1943, nr. 10-12

²² D. Imbrescu, Popasuri bănățene, ed. Cercului Bănățenilor" str. Mânluleasa, nr. 1, București, 1942

²³ Revista Banatului, Anul IX, Timișoara 1943, nr. 7-9

Viața pastorală a Banatului, — Munții Banatului — și un studiu publicat în revista „Sociologia Românească” nr. 1-1938: Crăciunul în colinde.

Între tinerii bănățeni care s-au manifestat serios în ale scrisului, în ultimii zece ani, D. Imbrescu și-a cucerit un loc de frunte. Preocupările cele mai dragi i-au fost acelea care se leagă de viața românismului din Banat. Aceasta se vede din toată activitatea d-sale manifestată în diferite publicațiuni periodice sau la microfonul postului nostru de radio.

Popasuri bănățene a apărut în Editura „Cercului Bănățenilor din București” (și) este o carte care mărturisește o cuprinzătoare dragoste pentru Banat și o temeinică înțelegere și cunoaștere a diferitelor aspecte ale vieții românești de aici, în ceea ce are mai caracteristic”.

O altă abordare asupra acestei cărți o găsim la Laurențiu Ovidiu Roșu²⁴: „O altă perspectivă asupra spațiului bănățean îi aparține lui Dumitru Imbrescu:

«Banatul văzut din tren, sau din automobil, se aseamănă puțin cu adevăratul

Banat. Prin geamul mașinii, ori al vagonului, ochi-ți alunecă și nu rețin decât lucrurile care te izbesc îndeaproape și, de cele mai multe ori, pe cele ce scapă de sub stăpânirea vitezei. Dincolo de confortul canapelei și abia în dosul geamului se pot cunoaște adevăratele frumuseți naturale ale Banatului.

Pentru drumețul îndrăgostit de firul potecilor ce duc spre nebănuite fâgașuri de viață omenească, pe coame de dealuri, dantelate cu livezi de pruni și de meri, pe văi închise între șiraguri de munți, prin păduri desprinse dintr-o dumnezeiască veșnicie, prin poieni dosite de înălțimi sălbatice și peste tot pe unde îl plimbă pașii săi de răscolitor al naturii. Banatul, este cu totul altfel decât cel descris în cărți și de cel pe care îl vedem deseori, din fuga mașinii sau a trenului».”

Ne întrebăm, desigur retoric, oare cât ar mai fi produs acest om talentat, învățat și cult, dacă moartea nu l-ar fi răpit așa de tânăr?

²⁴ Laurențiu Ovidiu Roșu, Comunitatea de Avere din Caransebeș și activitatea turistică pe teritoriul fostei granițe militare bănățene, http://www.arhivelenationale.ro/images/custom/image/serban/RA%201%202008/16_rosu_laurentiu.pdf